

Актуализиране на системата за семестриален контрол по дисциплината „Физическо възпитание и спорт - Обща спортна подготовка” в ТУ - Варна

Златко Златев, Мария Дончева, Йорданка Добрева

Updating the system of term control of the subject Physical Education and Sports – general sports training to students from the Technical University of Varna: This document dealt with issues related term control and evaluation of knowledge and skills of students in physical education and sports at the Technical University of Varna. Analyzed so far are the weakness the applied term control system and the need for change. A revised control system was proposed and introduced by the winter semester of the academic year 2009/2010.

Key words: terminal control, process of learning, physical education and sports, physical capacity.

ВЪВЕДЕНИЕ

Проблемите на физическата култура и спорт във висшето образование придобиват качествено нови измерения, които могат да бъдат решени единствено от позицията на системния анализ, на базата на проверка и оценка на резултатите от обучението. Те са важна съставна част от цялостния учебен процес. Оценяването на знанията и уменията по физическо възпитание и спорт дават конкретни данни за достигнатото развитие на моториката, за състоянието на физическата дееспособност, за здравната и физическа култура на студентите като важен компонент от общата им култура [2]. Освен това формите на контрол създават възможности за осъществяване на обратна връзка между студенти и преподавателя. Информацията, която се получава е достатъчен мотив за промени с цел да се подобрят някои значими елементи от цялостния образователен процес. Те са насочени приоритетно към повишаване качеството на образование.

Въвеждането на семестриалния контрол в учебния процес по физическо възпитание и спорт в ТУ – Варна е свързано и с прилагането на европейската система за трансфер на кредити (ECTS), която е много добре позната сред администрацията на висшите училища и сред т.нар. мобилни студенти, т.е. студенти, които се обучават извън България по линия на програмата *Сократ/Еразмус* [4].

Семестриалният контрол като част от съвременната образователна реформа има обучаваща и възпитателна функция с комплексно-креативна значимост. Настоящата разработка е продължение на по-ранно наше проучване, свързано с проблематиката на семестриалния контрол и оценката на знанията и уменията на студентите по физическо възпитание и спорт в ТУ – Варна.

Според Националната програма за развитие на ФВС в Република България за периода 2005–2008 година, приоритет на висшето образование е включване на спорта в дейността на Университетите като важен фактор за възстановяване и поддържане на физическата дееспособност на студентите [5]. В контекста на програмата, в редовните часове по спорт в ТУ – Варна се създават реални условия за системни спортни занимания. От една страна Университета разполага с отлична спортна база, която непрекъснато се обновява, модернизира и обогатява, от друга страна са на лице добра организация на работа и висок професионализъм на преподавателите в катедра “ФВС”. В тази връзка усилията ни са насочени към разработване на нови учебни програми и документация, осигуряващи високо качество на обучение и отговарящи на европейските стратегически цели и стандарти.

Целта на настоящото проучване е актуализиране и усъвършенстване на системата за семестриален контрол за оценяване на знанията и уменията на студентите по физическо възпитание и спорт в ТУ – Варна.

За постигането на целта бе необходимо решаването на следните задачи:

1. Запознаване със специализираната литература, законова и нормативна база по темата.
2. Обобщаване и анализиране на данните, получени от вече прилаганата система за семестриален контрол.
3. Разкриване и систематизиране на характерните особености и специфични слабости на досега прилаганата система за семестриален контрол.

ИЗЛОЖЕНИЕ

През учебната 2007/2008 година в групите по “ФВС – ОСП” за всички студенти от I и II курс по всички видове спорт, разработихме и въведохме експериментална система за семестриален контрол и оценка на знанията и уменията на студентите. Сборът от точките се формира от три вида показатели. [3] /табл. 1/

1. Теоретични знания (ТЗ) – теоретичен тест по вида спорт – max 20 т. (10 въпроса x 2 т.)
2. Спортно-технически умения (СТУ) и тестове за специална физическа подготовка по вида спорт – max 32 т. (4 теста x 8 т.)
3. Физическа дееспособност (ФД) – max 48 т. (3 теста x 16 т.)

Общо – 100 т./max.

Таблица 1
Експериментална система за семестриален контрол

Семестър	ТЗ	СТУ	ФД	Общ брой точки
I	20	32	48	100
II	20	32	48	100
III	20	32	48	100
IV	20	32	48	100

Студентите получават заверка и по един кредит в края на всеки семестър. Единствено в четвърти семестър се вписва в главна книга "зачита се" 120 часа и 4 кредита въз основа на постигнатите резултати от текущо оценяване (осреднен брой точки).

За учебната 2008/2009 година по решение на Академичния съвет на ТУ – Варна бе премахната заверката на семестъра. Това наложи да въведем четвърти показател – обем функционално натоварване (ОФН) и да актуализираме системата за семестриален контрол : /табл. 2/

1. Обем функционално натоварване:
 - активно (двигателно) участие – 2 точки
 - редовно (системно) участие – 1 точка
 - общо: 3 точки

15 седмици x 3 точки = 45 точки max
2. Теоретични знания – теоретичен тест по вида спорт – max 10 т. (10 въпроса x 1 т.)
3. Спортно-технически умения и тестове за специална физическа подготовка по вида спорт – max 18 т. (2 теста x 9 т.)
4. Физическа дееспособност – max 27 т. (3 теста x 9 т.)

Общо – 100 т./max.

Таблица 2

Система за семестриален контрол 2008/2009

Семестър	ОФН	ТЗ	СТУ	ФД	Общ брой точки
I	45	10	18	27	100
II	45	10	18	27	100
III	45	10	18	27	100
IV	45	10	18	27	100

Така актуализираната система експериментирахме в зимен семестър на учебната 2008/2009 година. След обсъждане в катедрата на организацията на работа и анализиране на резултатите в края на семестъра установихме някои недостатъци и слабости, а именно:

1. Изключително огромен труд от страна на преподавателите, еднотипен за всеки семестър.

2. Голям обем от работа за кратко време, свързан с измерване на всички нормативи в рамките на всеки семестър, което променя същността на часовете по спорт – активна двигателна дейност и физическо натоварване.

3. Недостатъчна коректност и обективност, и невъзможност на 100% да се осъществи тестването и оценяването на студентите.

Натрупаният достатъчен опит и практика ни дадоха възможност да направим допълнителна актуализация като запазим основната идея и показатели, но променим структурата и организацията при прилагане на системата за семестриален контрол. /табл. 3/

Първи семестър:

1.Обем функционално натоварване:

-активно (двигателно) участие - 3 точки

-редовно (системно) участие - 1 точка

Общо: 4 точки

15 седмици x 4 точки = 60 точки max

2. Физическа дееспособност (входно ниво) –max 40 т.(четири теста x 10 т.)

Общо:100 т./max

Втори семестър:

1. Обем функционално натоварване:

-активно (двигателно) участие - 3 точки

-редовно (системно) участие - 1 точка

Общо: 4 точки

15 седмици x 4 точки = 60

2. Теоретични знания – теоретичен тест по вида спорт – max 40 т.

Общо : 100 т/max

Трети семестър:

1. Обем функционално натоварване:

-активно (двигателно) участие - 3 точки

-редовно (системно) участие - 1 точка

Общо: 4 точки

15 седмици x 4 точки = 60

2. Спортно-технически умения и тестове за специална физическа подготовка по вида спорт – max 40 т. (4 теста x 10т.)

Общо :100 т/max

Четвърти семестър:

1. Обем функционално натоварване:

-активно (двигателно) участие - 3 точки

-редовно (системно) участие - 1 точка

Общо: 4 точки

15 седмици x 4 точки = 60

2. Физическа дееспособност (изходящо ниво) –max 40 т.(четири теста x 10 т.)

Общо:100 т./max

Таблица 3

Актуализирана система за семестриален контрол 2009/2010

Семестър	ОФН	ФД	ТЗ	СТУ	Общ брой точки
I	60	40 вход	-	-	100
II	60	-	40	-	100
III	60	-	-	40	100
IV	60	40 изход	-	-	100

На базата на същия принцип разработихме система за семестриален контрол за освободените по здравословни причини студенти. /табл.4/

Таблица 4

Система за семестриален контрол за освободени студенти

Семестър	Участие присъствие	ФД	СТУ	ТЗ	Консултации	Общ брой точки
I	40	теоретична задача вход 40	-	-	20	100
II	40	-	-	40	20	100
III	40	-	теоретична задача 40	-	20	100
IV	40	теоретична задача 40 - изход	-	-	20	100

Системата за семестриален контрол е приложение към учебните програми по дисциплината ФВС – ОСП. Контролът е планиран и отразен за всеки семестър. Отразен е и начина на приключване на всеки семестър и начина за оформяне на окончателното състояние по дисциплината за диплом и академична справка.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Актуализираната система за семестриален контрол е по-облекчена и достъпна в сравнение с предходните. Системата дава възможност да бъдат обхванати всички студенти. Получените резултати от тестовите са по-обективни и реални. Така актуализираната система мотивира студентите за по-активно участие в занятията, повишава тяхната отговорност и носи удовлетвореност от постигнатите резултати.

ЛИТЕРАТУРА

[1] Динев,П., Сн.Томова, Д.Димитров. Примерна система за формиране на оценката по физическо възпитание във висшите училища. Научна конференция "Европейски стандарти в спортното образование" - Враца, 15-16 май 2007 г.

[2] Дончева,М. Теоретични аспекти при контрола и оценката на двигателните способности на учащи. С., СН, 2007, изв.бр.1.

[3] Златев,З., Й.Добрева. Експериментална програма за контрол и оценка съобразно кредитно-образователната система и европейските стандарти. Научна конференция, сборник "Научни трудове на Русенски университет" – Русе, 31.10-01.11.2008 г.

[4] Иванова,М. Европейска система за трансфер на кредити и приложение към дипломата или как да получим ECTS/DСетикет. Конференция "Висшето образование в Европа", организирана съвместно от Министерството на образованието и науката, Посолството на Република Франция в България, Национална спортна академия, С., 08-09 юни 2007 г.

[5] Николова, Е., К. Лазарова, В. Чернев. Актуални проблеми на физическата култура. С., СН., 2005, изв. бр. 1.

За контакти:

Доц. д-р Златко Антонов Златев, e-mail: zlatko2007@abv.bg

Д-р Мария Иванова Дончева, e-mail: m_doncheva@abv.bg

Ст. преп. Йорданка Николова Добрева, e-mail: y_n_dobрева@abv.bg

Докладът е рецензиран.